

Ügyiratszám: MN/20461-19/2012.

Ügyintéző: **személyes adat**

Email: **személyes adat**

Tárgy: hivatalból indított eljárás
megszüntetése

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

62/2013. (I. 16.) számú

V É G Z É S E

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: Médiatanács) a KanizsaHír Kft.-vel (8800 Nagykanizsa, Rozgonyi u. 3., a továbbiakban: Médiatartalom-szolgáltató) szemben a gyűlöletkeltés tilalmára vonatkozó törvényi rendelkezés megsértése tárgyában, a www.kanizsahir.hu sajtótermékben (a továbbiakban: sajtótermék) 2012. június 27-én publikált, „A részönkormányzat támogatta a kiskanizsai elhelyezést” című médiatartalom közzétételével összefüggésben 2012. szeptember 26-án indított hatósági eljárást

megszünteti.

E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye. A végzés felülvizsgálata a végzés közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott kérelemben kezdeményezhető. A bíróság a végzést nemperes eljárásban 30 napon belül vizsgálja felül.

INDOKOLÁS

A Médiatanács a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyeleti hatáskörében, állampolgári bejelentés alapján, hivatalból elvégezte a Médiatartalom-szolgáltató által kiadott sajtótermékben 2012. június 27-én megjelent „A részönkormányzat támogatta a kiskanizsai elhelyezést” című médiatartalom hatósági ellenőrzését.

A hatósági ellenőrzés során felmerült a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 17. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértése.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. § (1) bekezdése alapján a Médiatanács az Mttv. 182. § c) pontjában foglalt hatáskörében 2012. szeptember 26-án hivatalból hatósági eljárást indított a Médiatartalom-szolgáltatóval szemben, és a Ket. 29. § (3) bekezdése szerint az 1731/2012. (IX. 26.) számú, MN/20461-12/2012. ügyiratszámú végzésben tájékoztatta a hatósági ellenőrzés megállapításairól, a Ket. 51. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozattételi jogosultságáról és a Ket. 68. § (1) bekezdés alapján az iratbetekintés lehetőségéről.

A visszaérkezett tértivevény tanúsága szerint a hatósági eljárás megindításáról szóló végzés első ízben megkísérelt kézbesítése sikertelen volt (a tértivevényen szereplő feljegyzés

szerint a Médiatartalom-szolgáltató – az impresszum szerinti – 8800 Nagykanizsa, Csengery út 7. szám alatti címen „ismeretlen”). A végzés másodjára történt kézbesítése sikeresnek bizonyult, a Médiatartalom-szolgáltató azt tértivevénnel igazoltan 2012. október 11-én vette át.

A Médiatanács 1957/2012. (XI. 7.) számú – MN/20461-15/2012. ügyiratszámú – végzésével a hatósági eljárás ügyintézési határidejét a tényállás további tisztázása érdekében hivatalból harminc nappal meghosszabbította.

A Médiatartalom-szolgáltató nyilatkozattételi jogával jelen végzés meghozataláig nem élt.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a médiatartalom részletes vizsgálata alapján az alábbiakat állapította meg:

„A részönkormányzat támogatta a kiskanizsai elhelyezést” című cikk első része tényszerű tudósítás volt a Nagykanizsán (Kiskanizsa városrészben) tervezett javító-nevelő intézet létesítéséről, második része pedig a cikkben megnyitható videót tartalmazott „Tizenéves cigánybűnöző a Blahán: Maugli” címmel. A szöveges részt és a videót a cikk szerzője egy mondattal kötötte össze, miszerint a kisfilmmel a javító-nevelő intézetek világát szeretné új oldaláról megvilágítani. A www.youtube.com internetes videó-megosztóról elérhető szerkesztett kisfilm hírhedt bandavezérként, közveszélyes bűnözőként tüntetett fel egy gyermeket, akinek magatartását már az összeállítás elején, a címben összekapcsolta a származásával: „cigánybűnöző”. Az összeállítás – a hivatkozás szerint – az Index által készített videó Kuruc.info általi újravágásával és felcímkézésével készült.

A Médiatanács megállapította, hogy a www.youtube.com videó-megosztó ugyan nem tartozik a joghatósága alá, azonban www.youtube.com videó-megosztóról származó videó, filmes illusztráció a cikk részévé vált azáltal, hogy annak szerzője oda csatolta, az a cikkben megnyitható.

Internetes sajtótermék szövegen és állóképeken kívül mozgóképe(ke)t is tartalmazhat. Az ilyen mozgóképek lekérhető médiaszolgáltatásoktól való elhatárolásához az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

Amennyiben mozgókép (egy videó-tartalom) a szövegbe ágyazva, mintegy kisegítő, a szöveges tartalmat kiegészítő jelleggel jelenik meg egy internetes sajtótermék oldalán, nem lekérhető médiaszolgáltatás műsorszámáról, hanem egy szöveget, álló- és mozgóképet tartalmazó internetes sajtótermék tartalmáról, annak részéről van szó. Amennyiben egy oldal nem ilyen jelleggel tartalmaz mozgóképeket (videókat), hanem azok az AVMS irányelv¹ preambulumaának megfelelően, a televíziós műsorszámokhoz hasonló módon és műsorkínálatot alkotva jelennek meg, meg kell vizsgálni, hogy a szolgáltatás rendelkezik-e a lekérhető médiaszolgáltatás fogalmi elemeivel. A gyakorlatban tehát nincs akadálya annak, hogy egy internetes sajtótermék kiadója egyúttal lekérhető médiaszolgáltatást is nyújtson. Viszont pusztán az a tény, hogy az internetes sajtótermék oldalán szerepel videó-tartalom, nem jelenti azt, hogy máris lekérhető médiaszolgáltatás is megvalósul az adott oldalon. A lekérhető médiaszolgáltatás kritériumainak meg nem felelő mozgóképek egyszerűen az internetes sajtótermék integráns részei, és nem elkülönülő szolgáltatások. Ha az internetes sajtótermék oldalán lévő videókból a szolgáltató műsorkínálatot alkot, akkor már „televízióhoz hasonló” szolgáltatásról beszélhetünk, így az lekérhető médiaszolgáltatásnak minősülhet. Ennek megfelelően műsorkínálatot alkothatnak például olyan videók, amelyek kategorizálva, címkézve műsortárba kerültek, és a néző a szerkesztett, rendszerezett videók közül választhat, de a szolgáltató nem csak elkülönült műsortárba rendezve, hanem más módon is elérhetővé tehet műsorkínálatot.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló 2010/13/EU irányelve

A tartalmak kiválasztásánál és összeállításánál meghozott szerkesztői döntés, ezáltal a fennálló felelősség megállapítható egy internetes sajtótermék esetében egy adott audiovizuális tartalomnak az oldalra történő „beágyazásával”.

Az internetes újság vagy hírportál főoldaláról vagy egyéb oldalairól elérhető tartalmakért, köztük a beágyazott – azaz a sajtótermék oldaláról közvetlenül elérhető – videókért is a sajtótermék szerkesztősége tartozik szerkesztői felelősséggel, még akkor is, ha maga a videó más weboldalon található, és azt más készítette vagy rendelte meg, azaz a sajtótermék cikkét („saját” tartalmát) csak illusztrálja. A beágyazással a videó tartalma a sajtótermék tartalmainak részévé válik. Természetesen a videó készítőjének, és az azt tartalmazó weboldal szerkesztőjének jogi felelőssége továbbra is fennállhat, amennyiben az jogsértőnek bizonyul. A sajtótermék kiadójának felelőssége nem terjed ki továbbá azon weboldal más tartalmaira, amelyről a beágyazott videó származik.

Ezért a Médiatanács a vonatkozó cikket és az annak részét képező videó tartalmát egységes egészként, a sajtótermék részeként vizsgálta az Smtv. 17. § (1) bekezdésének megsértése szempontjából.

Az **Smtv. 17. § (1)** bekezdése értelmében: *„A médiatartalom nem lehet alkalmas valamely nemzet, közösség, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbség vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére”.*

Az idézett rendelkezésben tilalmazott magatartás a gyűlölet keltésére alkalmas megnyilvánulás, alanyai pedig társadalmi csoportok, közösségek, melyek közül a jogalkotó egyes, az Alaptörvény és a nemzetközi egyezmények által is kiemelt – nemzeti, etnikai, nyelvi, vallási alapon összetartozó – csoportokat külön nevesített. Személyek nem lehetnek az Smtv. szerinti gyűlöletkeltés alanyai.

A gyűlöletkeltés médiajogi tilalmával kapcsolatban az Alkotmánybíróság – 1006/B/2001. sz. határozatában – irányadónak tekintette a véleménynyilvánítás büntetőjogi korlátozásának alkotmányos feltételeit megalapozó 30/1992. (V. 26.) számú határozatát, melyben kifejtette, hogy az Alkotmány biztosítja többek között az emberek egyenlő méltóságát, a diszkrimináció tilalmát (...), a nemzeti és etnikai kisebbségek védelmét, a különbözőséghez való jogot; *„a gyűlöletkeltés a fenti tartalmi jegyek tagadása, az erőszak érzelmi előkészítése [...] az emberek meghatározott csoportjának, egy kollektivitásnak olyan intoleráns minősítése, amely nem a demokrácia, hanem a diktatúra jellemzője”.* Ezt a szigorú jogértelmezést erősítette meg a 165/2011. (XII. 20.) AB határozat is, amely az Smtv.-beli „gyűlöletkeltés” tényállását – az 1006/B/2001. sz. AB határozattal összhangban – a Btk.-beli „gyűlöltre uszítással” azonosította, és a két tényállást azonos mérce alapján rendelte megítélni. Ez az értelmezés – amely, tekintettel az Alkotmánybíróság alkotmányértelmező szerepére, figyelemmel az alkotmányjogi panasz lehetőségére is, kötelező a hatóságra nézve – jelentősen szűkíti a médiaszabályozásbeli gyűlöletbeszéd megállapításának lehetőségeit, párhuzamosan pedig növeli a sajtószabadság mozgásterét.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint gyűlöletkeltésen *„lázongó kifakadások értendők, amelyek alkalmasak arra, hogy az emberek nagyobb tömegében a szenvedélyeket oly magas fokra lobbantsák, amelyből gyűlölet keletkezvén, a társadalmi rend és béke megzavarására vezethet”.* [30/1992. (V.26.) számú AB határozat] Gyűlöletkeltésről akkor beszélhetünk, ha az elhangzott kifejezések nem az értelemhez szólnak, hanem kimondottan az érzelmekre akarnak hatni, a szenvedélyek, ellenséges indulatok felkeltésére alkalmasak, azt célozzák. A gyűlöletkeltés a különbözőséghez való jog és a kisebbségek védelmének tagadása, a konfliktusok erőszakos megoldásának érzelmi előkészítése.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem gyűlöletkeltés a bírálat, helytelenítés, kifogásolás, sértő nyilatkozat, továbbá ízlés vagy egyéni sérelemérzet alapján sincs

lehetőség az alapjog korlátozására. A sajtószabadság korlátozásának nem lehet indoka a szélsőséges vélemények elutasítása, a hatósági határozatban tükröződő értékítélet, hanem csak más, a sajtószabadsággal szembeni védelemre is érdemes érték megóvásának szándéka vezethet a jogsértés megállapítására [30/1992. (V. 26.) számú AB határozat].

Az állampolgári bejelentésben kifogásolt médiatartalom vonatkozásában a Médiatanács megállapította, hogy a cikk szöveges része tárgyilagos tudósítás, nem említ társadalmi csoportokat és gyűlöletkeltő elemeket egyáltalán nem tartalmaz. A szöveges rész utolsó mondata szerint a javító-nevelő intézetek világát illusztrálja a csatolt videó. A videó elemzése során azonban megállapítást nyert, hogy az nem a javító-nevelő intézetekben élő gyermekekről, hanem egyetlen személyről, a videó címében „cigánybűnözőnek” nevezett tizenéves gyerekről szól. A film főszereplője a javító-nevelő intézetről mindössze annyit mondott, hogy volt egy ilyen intézetben, de megszökött, mert „simán ki lehet szökni” (2:10-2:22).

A gyűlöletkeltés médiajogi tilalmának megsértése akkor állapítható meg, ha a médiatartalomban azonosítható egy társadalmi csoport, amelynek tagjaival kapcsolatban erőszakos indulat és gyűlölet keltésére alkalmas megnyilvánulások jelennek meg.

A vizsgált médiatartalomban nem különíthető el egyértelműen ilyen társadalmi közösség. A videó címében ugyan szerepel az a szó, hogy „cigánybűnöző”, de ezen kívül sem a cikk szöveges része, sem a videó nem említette a romákat, azaz a médiatartalom nem jelenített meg a roma kisebbségre vonatkozó előítéleteket, általánosításokat. Kétségtelen, hogy a videó címe önmagában rasszizmusra, szélsőséges véleményre utalt, de magában az audiovizuális tartalomban – a címét leszámítva – nem szerepelt sem faji megkülönböztetést, sem közösségi elleni gyűlöletkeltést megvalósító tartalom. Megállapítható, hogy a kuruc.info internetes oldal kapcsolatba hozása a videóval szintén erősítheti a nézőben azt a percepciót, miszerint a tartalom faji megkülönböztetést foglal magában, az adott internetes oldalról ugyanis a közvélemény legtöbbször a rasszista tartalmakra asszociál, de ennek az adott, konkrét tartalom vizsgálatában nem lehetett jelentősége. Megállapítható továbbá, hogy a videó összességében – az alkotmánybírósági gyakorlat szempontjait és a Hatóság korábbi, releváns gyakorlatát figyelembe véve – nem volt jogsértő, mert bár a cím és a tartalom összekapcsolása alkalmas lehet bizonyos diszkriminatív sztereotípiák erősítésére (kiváltképp, ha valaki csak a videó címét olvasta el, de utána nem tekintette azt meg), azonban a tartalom maga nem volt gyűlöletkeltő a roma közösséggel szemben. (Meghökkenést, és ellenszenvet előidézhetett a videó „főszereplőjével” szemben, a videó eredeti készítői, és az azt az újságcikk illusztrációjaként felhasználó szerkesztők feltehető szándékának megfelelően).

A videót azon újságcikkkel együtt kellett értékelni, amelynek az illusztrációjául szolgált, és így – mivel a cikkben semmilyen formában nem volt szó gyűlöletkeltésről egy társadalmi közösséggel szemben, és a cikkben még csak említésre sem került a roma közösség – megállapítható volt, hogy annak irányultsága, szándéka, szó szerinti tartalma összességében nem valósított meg közösséggel szembeni gyűlöletkeltést.

A videó elemzése során a Médiatanács azt is megállapította, hogy a javító-nevelő intézetekben élő kiskorúakról – a szerzőnek a csatolt filmes illusztrációt bevezető kommentárjával ellenétben – egyáltalán nem esett szó az összeállításban.

A gyűlöletkeltésre alkalmas megnyilvánulások vizsgálata során a Médiatanács megállapította, hogy a médiatartalom a felhasznált filmes összeállítással együtt sem merítette ki az Alkotmánybíróság által meghatározott gyűlöletkeltő magatartás/megnyilvánulás fogalmát.

Megjegyzi a Médiatanács, hogy bár a videó címe és az abban megjelenített tartalom nem sértett médiaigazgatásra vonatkozó szabályt, azonban annak egyes elemei – különösen a

címadás – tekintetében felmerül annak lehetősége, hogy az sértő lehetett a roma közösségre nézve. A közösségeket sértő tartalom közzétételére vonatkozó tilalmat a korábbi médiatörvény, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi. I. törvény 3. § (3) bekezdése tartalmazta. Szintén tartalmazta ezt az előírást az Smtv. 2011. január 1-jén hatályba lépett szövege is a 17. § (2) bekezdésében, azonban ezt a rendelkezést – az Európai Bizottság és Magyarország Kormánya között lezajlott egyeztetéseknek megfelelően – a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény módosításáról szóló 2011. évi XIX. törvény 2011. április 6-ai hatállyal úgy módosította, hogy a „nyílt vagy burkolt megsértésére” szövegrészt törölte a bekezdés szövegéből. A Médiatanácsnak tehát nincs hatásköre ilyen típusú jogsértés megállapítására, ezért azt a jelen eljárásában nem is vizsgálta.

Tekintettel arra, hogy a hivatalból indított eljárás során a Médiatanács jogsértést nem tárt fel, a Ket. 31. § (1) bekezdés j) pontja alapján az eljárást megszüntette.

A Ket. 31. § (1) bekezdés j) pontja értelmében:

*„A Hatóság az eljárást megszünteti, ha
[...]
j) a hivatalbóli eljárás jogsértést nem tárt fel.”*

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (2) bekezdésén, továbbá az Mttv. 163. § (5) bekezdésén alapul. A jogorvoslat elbírálásának határidejét az Mttv. 164. § (1) bekezdése határozza meg.

Az eljárás során a Ket. 153.§ (2) bekezdése szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2013. január 16.

A Médiatanács nevében:

dr. Kollarik Tamás
levezető elnök

Dr. Koltay András
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat